

Saadan en Konge have vi

Taler
Matthias Sigwardt

Dato
22 mai 1814

Sted
Christiania

Omstendigheter
Takke- og bedefest i anledning kongevalget

1 Norges Konge,

Deres Majestæt,

5 Kong Christian Frederik.

Gud! Du, ja Du er underlig i Raad, men Du fører det herligen ud; Det har Du
viist saa mangen Gang tilsorn; Det har Du atter i disse Dage viist paa os. Ja, Du
har gjort store Ting imod os; Du har forherliget Dit Navn paa os over Jorden;
10 Du har gjort langt over, hvad vi torde haabe, eller engang selv forstode, det maae
vi især paa denne festlige Dag med inderlig rørte Hjerter bekjende!

O priset og takket være Du -- Du Algode og Alforbarmende! nu og evindeligen
derfor; priset og takket, at Du ei forlod os paa Nødens Dag; priset og takket, at
15 Du har udført vor Sag saavidt, og i det, der er skeet, givet os ligesom Underpant
paa dens lykkelige Udgang og Seier!

Skjenk os nu ogsaa Din Naade til stedse levende at erindre, stedse værdigen at
paaskjønne det! Lad sand Ærefrygt for Dig, sand og urokkelig Tillid til Dig
20 stedse besjele os, stedse udmærke os paa alle vore Veie, og i alle vore Gjerninger!
At vi stedse bedre maae fortjene Din Miskundhed, stedse kunne være sikre paa
at beholde den! Velsign dertil ogsaa denne festlige Stund, og det Ord, som i
samme skal forkyndes! at det ret maa vise sin Kraft paa os alle, som Dit
gudommelige Ord, Du, vor Gud! Du, Vor Fader o. s. v.

25

30 Den anordnede Text er tagen av Davids hundrede og fem og tyvende Psalms første Vers, og lyder saaledes:

De som forlade sig paa Herren, de ere som Zions Bjerg, der ikke skal ryste, men skal blive evindelig.

35

Saa taler den Evige, saaledes tilsiger han dem sin gudommelige Bistand og
40 Beskyttelse, der forlade side paa ham. De ere, siger han, som Zions Bjerg, der ikke skal ryste, men skal blive evindelig. -- Vigtige, m. a. t. I saare vigtige ere disse Herrens Ord alt i dem selv for os til enhver Tid, baade fordi de ere hans Ord, og end mere med Hensyn paa deres betydningsfulde Indhold. Men hvad maa de da ikke blive os, naar den Omstændighed sømmer dertil, at de paa denne festlige
45 Dag, i denne høitidelige Stund, ogsaa ere Norges første Konges første Ord til det Folk, der hylder ham? Og det ere de Medchristne! Ja, Norge hilser nu sin egen, første, selvvalgte Hersker og Konge i den ædle Fyrste, vi just paa denne selvsamme Dag for et Aar siden første Gang hilsede. Som den Mand, der paa vor daværende Konges Vegne skulde bestyre vort Land, og forsvare dets Grændser:
50 Vor Dyrebare, evig Elskede og Elskværdige Christian Frederik.

Han, denne Ædle, forlod os ikke paa Nødens Dag, i Farens Stund, men blev hos os, og ved sin Nærværelse, ved at gribe med kraftfuld Arm der Statens Roer, der vristet du af sin forrige Styrers Haand, allerede vaklende omdrev, redde os fra
55 den skrækkeligste Tilstand, noget Folk kan geraade i -- Anarchiets, Lovløshedens.

Og han, denne vor Frelser i Nødens Stund, han er nu af Rigets forsamlede Mænd, efterat disse hæderligen havde udført den første Deel af deres vigtige
60 Kald, den: at give Fædrenelandet en, med dets Tarv og forandrede Stilling passende Grundlov, i disse Dage høitidelig udkaaren til Norges første Konge, og har efter Forsamlingens derom gjorte Ansøgning behaget at modtage dens Valg.

65 Hører derom, Medborgere! Saavel Forsamlingens, som Kongens egne Ord hvad jeg nu efter Hans Befaling skal forelæse eder:

[Her oplæstes Rigsforsamlingens Adresse og Hans Majestæts aabne Brev med Kundgjørelse.]

Han bliver da hos os, Vor Dyrebare Christian; Han opfylder vort Ønske; Han vil fremdeles være vor Hersker; Han antager den, vistnok for Øieblikket ikke glimrende Throne, vi kunne byde ham; Han vil fra nu af ganske og for bestandig leve for os, virke og arbeide for os, beskytte og beskjerme os, dele den med os og den Lod og Skjebne, Forsynet i sit evige Raad har afveiet os.

O Medborgere! Aldrig glemme vi Ham dette! Aldrig aflade vi med rørte og taknemmelige Hjerter at erkjende, hvad Han derved for os har gjort! Ja, Christian! Ædleste Fyrste! Norges, vor Elskedes og Elskværdige Konge! Du bliver hos os, Du forlader ikke Dine Normænd! Du er deres og vil stedse være det! -- Gud velsigne og belønne Dig derfor! Vi -- vi kunne det ikke. Men elske Dig med vor hele Hengivenhed, hænge ved Dig med Normænds Troe, det kunne og det skulle vi. Og Gud, den Algode, skal da smile med Velbehag ned til Dig og os. Gud, den Almægtige, skal vældigen beskjerme Dig og os. Og Du skal -- det haabe vi vist af hans Miskundhed og Naade -- aldrig fortryde at Du modtog den Krone, gamle Norges frie og taknemmelige Sønner rakte Dig, men bære den glad og lykkelig til snehvid Alder, faa vist, som Du er og stedse skal være alle Normænds Lyst og Glæde, alle Normænds Hæder og Stolthed, alle Normænds Tillid og Haab --

Og Han, denne vor udkaarne, elskede Konge, Medchristne! Han valgte selv de hellige Ord, vi nylig forelæste Eder, som Text ved denne høitidelige Leilighed. Med Foie kunne vi derfor kalde dem dem hans første Ord til os, sit Folk. Og hvor vigtige, hvor usigelig vigtige maa de da ikke blive os! Ja vigtige, betydningsfulde ere de, disse Ord, og det

saavel med Hensyn paa Kongen selv, der bruger dem,
som med Hensyn paa os, til hvilke han bruger dem,
og med Hensyn paa Gud, af hvцем de egentlig ere laante.

Og fra dette tredobbelte Synspunktet ville vi i denne festlige Stund nærmere

betragte dem.

De, som forlade sig paa Herren, de ere som Zions Bjerg, der ikke skal ryste, men
110 skal blive evindeligt: Saa taler vor Konge til os, disse Ord ere de første han, som
Konge, bruger til sit Folk. O kjendte vi ham ikke allerede, som vi gjøre, disse Ord
maatte dog indgyde os de værdigste Forestillinger om ham! Thi vidne de ikke
paa det tydeligste om, at hans hele Sjel er gennemtrængt af sand Ærefrygt for
Gud? Gud, Herren? Denne er hans første Tanke ved Modtagelsen af den
115 Krone, et taknemmeligt Folk rækker ham. Han er altsaa ikke smittet af
Tidsalderens fordærlige Aand, Vantroens, Irreligiensitetens Hand. Det er ikke
for et Skin eller af blot Sædvane, at han kalder sig Konge af Guds Naade. Nei,
han veed, han erkjender det med fuld Overbeviisning, der er ingen Magt uden af
Gud; og erkjender derfor ogsaa for sin Magt denne samme guddommelige
120 Oprindelse.

Gud Jehovah velsigner Kroner;
Gud Jehova henaander Throner:

Denne store Tanke er hans hele Sjel paa det meest levende gennemtrængt af,
derom vidne uimodsigeligen de valgte Ord. Og hvad betyder ikke dette! At have
en Konge, der frygter Gud, og levende er gennemtrængt af sin Uafhængighed af
ham, sin Ansvarlighed for ham: o det bliver dog af alle mulige den sikreste
Grundvold for Rigets Flor, det tryggeste Værn om Borgernes Frihed og Lykke!
130 Og saadan en Konge have vi. Vor Christian Frederik frygter Gud, ærer og
tilbeder ham, som sin Overherre, af ganske Hjerte, med uhyklet Underkastelse.
O Medborgere! lader os skjønnne paa vor Lykke, at eie en saadan Konge; lader os
takke ham, Kongernes Konge derfor, som gav os den; lader os haabe, at dette
Kongens skjønnne Mønster med Guds Bistand kraftig tør bidrage til igjen at
135 hæve den -- ach at vi maa sige det! -- kun alt for dybt sjunkne Agtelse for Gud og
hans hellige Ord iblandt os!

Men ligesom disse Ord i Kongens Mund paa den ene Side tolke som den
sandeste Ærefrygt for Gud, saa tolke de og paa den anden den fasteste Troe og
140 Tillid til Gud. De, siger han, som forlade sig paa Herren, de ere, som Zions
Bjerg, der ikke skal ryste, men skal blive evindeligt. Anseer vor Konge det da saa
godt, at forlade sig paa Gud; sætter han en saadan Priis paa den sande Troe og
Tillid til Gud, at han ligner dem, som besjeles deraf, ved Zions Bjerg, ved hine
faste, ubevægelige Klipper: o saa besjeles han ogsaa ganske vist selv af denne

Troe og Tillid. Det Modsatte var jo en Urimelighed? Og hvad er ikke ogsaa dette, Medchr.! Til enhver Tid maa det være saare vigtigt for et Folk, at dets Konge besjeles af Tillid til Gud; thi først da kan det være vis paa, han ei vil foretage Andet, end det, hvortil han kan vente Guds Bistand; først da kan det
150 med fuld Tillid forlade sig paa ham, thi saasandt den Gud ikke svigter, til hvem han støtter sig, saasandt svigter da heller ikke han. Vigtigt, siger jeg, vigtigt maa det derfor være for ethvert Folk til enhver Tid at kjende sin Hersker fra denne Side; men trefold og syvfold vigtigt er det for os i vor nærværende Stilling. Og Held os, Brødre! Ogsaa denne Lykke, denne store, ufattelige Lykke eie vi! Vor
155 Konge, Vor Christian Frederik forlader sig paa Gud med ubegrændset Tillid. Ellers havde han ikke ved sin Thronbestigelse allerførst tilraabt sit Folk: De, som forlade sig paa Herren, de ere, som Zions Bjerg, der ei skal ryste, men skal blive evindelig. Nu -- nu vide vi da, at Alt, hvad han begynder, det begynder han med Gud; nu vide vi vist, at han ei svigter, eller kan svigte i Nøden, thi han støtter sig
160 paa Gud. Og denne dobbelte Overbeviisning om vor Konge, især under de nærværende Omstændigheder: o Medborgere! Hvad er den ikke for hver den, der er Normand, og er det ikke blot af Navnet!

Ja, Elskede, Dyrebare Konge! Saaledes fortolke vi Dine Ord til os, og saaledes ere
165 vi overbeviste om, at Du vil have dem fortolkede: thi det er ikke først nu, at dette Dit religieuse Sind, ytrer sig, nei det ytret sig, det har viist sig klart fra den første Dag, Du fremtraadte iblandt os. O vær da takket, af vore inderligst rørte og fulde Hjerter takket for ethvert af disse Ord! De ere os Borgen for alt, hvad Du er og vil vorde os. Gud, den Almægtige styrte Dig dertil! Gud, den Algode,
170 bevare Dig stedse dette Sind! saa er Norge visselig frelst: og Du, dets Frelser, skal nyde den salige Løn for Din ægte, Kongelige Daad, at herske over et Folk, der med Dig er lykkeligt ved Herrens Frygt! --

Men saa vigtige, saa betydningsfulde, Medchr.! som disse Kongens Ord ere med
175 Hensyn paa ham, som udtaler dem, saa vigtige, saa betydningsfulde ere de og med Hensyn paa os, til hvem de udtales. De forkynde det Sind, der, som christelig Konge, besjeler ham; men de minde os tillige om det Sind, hvoraf vi, som christelige Borgere, bør være besjelede. Som vor Konges første Tanke ved denne høitidelige Leilighed er Tanken om Gud; som han erkjender med dyb
180 Ærefryg og Underkastelse, at han bar Alt af ham, og ydmyger sig for hans alvældige Haand: saa skulde vel vi ikke mindre gjøre det. Ja, Medborgere! kunde vi paa denne festlige Dag, eller nogensinde herefter, glemme hvad Herren har gjort imod os og vort Folk: o ve os da! Da vare vi uværdige til endog det

185 allermindste af denne hans overvættes Naade og Miskundhed; da var vor
Undergang seent eller tidlig vis, uundgaaelig, saa uundgaaelig, at end ikke
Almagten selv kunde redde os. Thi det Folk, som glemmer og forlader Herren,
for det er der ingen Redning hverken i Himmelen eller paa Jorden. For mange
ere Herrens Velgjerninger imod os, til at de alle her kunne opregnes; men
190 nævnes bør og skal det dog, at han i syv samfulde Krigens Aar saa faderlig har
forskaanet vort Land, medens næsten ethvert Andet var Skueplads for den
skrækkelige Ødelæggelse og Blodsudgydelse; nævnes bør og skal det dog, at han,
skjøndt Nøden og Mangelen ofte, og især i senere Tider var stor, dog ei lod den
overstige vore Kræfter, og nu, som vi tør haabe, snart har sjenkede hine Folkets
195 udvalgte Mænd Held og Kraft til værdigen at udføre det store, dem betroede
Kald, at lægge Grundvolden til den stolte, herlige Bygning, hvis Indskrift skal
være: Fædrenelandets Frihed og Selvstændighed under en viis og kraftfuld
Regjering: nævnes bør og skal det dog, som Kronen paa alle hans øvrige
Velgjerninger, at han sendte os den Fyrste, vi nu hylde, som Norges Konge,
200 sendte os ham just paa den Tid, vi allermeest behøvede ham, og gav ham baade
Aand og Hjerter til at antage sig det gamle Norge, og hævde dets retfærdige Sag.
-- See, Medborgere! dette er Nogetog det Vigtigste af det Meget, Herren havet
gjort imod os. Men hvad er ikke ogsaa dette! Hvad skylde vi ham ikke alene
derfor! Ja det er sandt, det maa vi bekjende, at de, som Herren beskytter, de ere
205 som Zions Bjerg, der ikke skal ryste, men skal blive evindelig! Og det skulde vi
ikke mindes paa denne Dag, og mindes med den inderligste Taknemmelighed
og Glæde. Jo, Gud! vor Gud! vor Beskermere! vor Fader! vi føle det, føle det nu i
Særdeleshed, levende og inderlig, hvilke stor, uudsigelige Ting, Du har gjort
imod os! Og aldrig, det love, det sværge vi her, aldrig skulle vi glemme det! Til
210 vor Børn og Børnebørn skulle vi glade fortælle det, og sige: See, saadan en Gud
er Herren, saadan en Gud have vi havt i ham, saadan en Gud have I endnu i
ham, saadan en Gud skal I fremdeles i ham beholde, naar I lyde ham af ganske
Hjerter, forlade Eder paa ham med uindskrænket Tillid. Ham, denne vor Gud,
Ham være Lov, og Priis, og Ære, og Tilbedelse af alle Slægter, i al Evighed!
215 Amen! --

Men ikke nok at vi erkjende Herrens Naade og Miskundhed, og med glade
Læber takke ham derfor. Den takker bedst, som lyder villigst, som bruger
værdigst: saa dømmer den vise Fader paa Jorden om sine Børn, og mon
220 Aandernes fuldkomne Fader i Himmelen da skulde dømme annerledes om
Sine? Føle vi altsaa paa denne Dag, gennemtrængte af inderlig
Taknemmelighed og Glæde, at Herren har gjort store Ting imod os, at vi ved

hans Miskundhed og Trofasthede re blevne som Zions Bjerg, der ei skal ryste:
225 saa lader os ogsaa love ham, og holde det, at, som han har været vor Gud, saa
ville vi og være hans Folk; saa lader os her i Dag høitidelig afsværge, og herefter af
vore Kredse bandlyse enhver af de Dagens elendig Afguder, der har villet drage,
og dessværre ogsaa virkelig draget saa mangt et Hjerte fra ham til sig; denne
Vantroes og Letsindigheds Aand, denne Yppigheds og Forskjeleses Aand,
230 denne Egennyttens og Vindesyges Aand, denne Kaadheds og fæisk Udsvævelses
Aand, og hvad de ellers hedde, alle de Mørkhedens og Fordærvelsens Aander,
som have indsneget sig iblandt os, og forført saa mange Daarer til at reise dem
Altere, paa hvilke de tankeløst ofrede alt, hvad der burde være Mennesket, og
Borgeren, og Christenen helligt. Ja, Norge! elskede Fædreneland! Hør, hvad
235 Herren ved den Konge, han saa miskundelig skjenkte dig, paa denne evig
Ihukommelse værdige Dag lade dig tilraabe! Vil du staae som Zions Bjerg, der
ikke rystem saa hold dig til ham, saa lyd ham, saa forlad dig paa ham og ham
alene, thi uden ham formaaer du intet, men ved ham alene, thi uden ham
formaaer du intet, men ved ham formaaer du alle Ting, og han -- han er nær hos
240 alle dem, som bevare hans Pagt og hans Vidnesbyrd. Gjør, o Folk! O
Fædreneland! gjør dette! Følg heri din Konges store og skønne Mønster, og da
skal du visselig under hans vise Scepter ved den Almægtiges Bistand være og
blive som Zions Bjerg, der ei ryster, men bliver evindelig! --

245 Ja, Medborgere! disse hellige Ord, vor Konge bruger til os paa denne Dag, ere de
ikke tilsidst Herrens egne Ord gjennem hans Prophet, Davids Mund? Og mon
der vel var uden hans Styrelse, uden hvem ei engang Haaret falder af vort
Hoved, at just disse Ord ved denne høitidelige Leilighed valgtes? O det kan den
troe, der finder mere Beroligelse ved at tænke sig under en blind Hændelses, end
250 under en alviis Faders Bestyrelse! Christenen, ber hylder den Sidste, og er glad
ved at kunne det, han -- han troer det ikke. Tvertimod, han troer, at denne
usynlige Fader just igjennem Kongens Mund ved disse hellige Ord selv taler til
ham og hans Medborgere; ja, han troer, at denne Fader just har lagt disse Orde i
Kongens Mund, for ved dem paa denne høitidelige Dag at aabenbare os, saavidt
255 det var nødvendigt og tjenligt, sine allerhøieste Raadslutninger. Og da jeg nu her
i dette Tempel kun taler og bør tale til Christne, saa forudsætter jeg, at alle de,
som høre mig, ogsaa heri ere enige med mig. Men hva, Medchristne! hvad blive
da ikke disse Guds og Kongens Ord os! Da blive de os jo intet mindre, end en
Forsikring fra den Allerhøieste selv, at naar vi kun forlade os paa ham, kun med
260 sand og barnlig Tillid søge ham, da vil han gjøre os, som Zions Bjerg, da vil han
være med os, beskytte os og udføre vor Sag? Og, Medborgere! hvad er -- hvad er

dog ikke det! Saa have vi da Guds eget udtrykkelige Udsagn for, at vor Sag
visselig skal feire, og alle vore Modstandere blive til Skamme, naar vi kun gjøre,
265 hvad os paaligger, naar vi kun med sand christelig Tillid forlade os paa Gud. O
Held os! Medbrødre! Lader os føle, hvad dette Vink, denne Straale fra det Høie
er og betyder! Lader os taknemmelig tilbede den! Lader os med tillidsfuld
Frimodighed følge den! Lader os med enig Hu, med freidigt Mod, med Haab til
Gud alle samle og slutte os tet om vor hyldede Konge, vor Elskede Christian, og,
270 som han, ei holde noget Offer for stort, når det gjælder den Norges Frihed og
Selvstændighed, vi nylig ved ham saa helligen svore at hævde. Og vi skal da see og
fornemme det, at Herren er med os og vor retfærdige Sag, og at de, som han er
med, de ere som Zions Bjerg, der ikke ryster, men bliver evindeligt! --

275 Gud! vor Tilflugt og Styrke! til dig, o til dig henvende vi os da; dig sætte vi vort
Haab, vor Tillid til; dig udøse vi vore Hjerter med barnlig Frimodighed for: og
du -- ja du vil visselig høre os efter din uendelige Naade og Miskundhed. Vær
takket, o Fader! takket og tilbedet af vort Hjertes hele Fylde, som for alt, hvad
du har gjort imod os og vort Fædreland, saa især for hvad du i disse sidste
280 Dage har ladet os og det vederfares! Ja Fader! du har hørt vore inderlige og
oprigtige Bønner for vort Fædrenelands Frelse; du har rustet de Mænd, i hvis
Hænder dets store Sag betroede, med Viisdom og Kraft, til værdig at udføre den;
du har givet dem Held til at besæste dets Frihed og Selvstændighed paa en sikker
og varig Grundvold; du har kronet vort Haab, vore Ønsker ved at bøie den
285 Fyrstes ædle Hjerte, der i Farens Stund paatog sig vor Beskyttelse, til ganske og
for stedse at blive vores. O priset og opphøiet nu og i al Evighed være derfor dit
store og herlige Navn! Fader! Gud! bliv nu ogsaa ved fremdeles at forherlige
dette dit Navn paa Ham og os! Velsign Norges Folk! velsign Norges udvalgte
Konge, din Tjener, vor evig Elskede og Dyrebare Christian Frederik! Giv ham
290 Held til virkelig at være og blive os alt, hvad han baade kan og vil! Vær nu hans
Gud, hans Skjold og Styrke mod alle Ondskabens hemmelige og aabenbare
Angreb! Vær du Hans store, rige, evige Løn for alt, hvad Han har gjort og gjør
mod os! Længe være Han vor Fryd og Glæde! Længe -- længe leve Han, og
forlystes ved at see de herligste Frugter af sin ædle, Kongelige Daad. Og naar du
295 da engang kalder ham møt af Dage fra en forgængelig til den uforgængelige
Krone, saa skjenk os i hans elskede, haabefulde Søn, Kronprinds Frederik Carl
Christian, en Fyrste, der ligner sin ophøiede Fader, og, som han, elsker Norge og
dets Folk! Dan, o Gud! dertil imidlertid selv hans unge Sjæl! Beskjerm og bevar
ham efter din uendelige Miskundhed! Og send ham, ach send ham dog snart og
300 lykkelig i hans ømme Faders og vore længselsfulde Arme, at han og vi nu maae

frydes ved Synet af hans hulde, barnlige Uskyld, og snart herefter ved at see ham
opvøre til din Ære og Norges Held! -- Velsign o Gud Kongens Raad, og hver
anden Norges Mand, der mener det vel med sit Fædreneland, og lever, og
305 tænker, og virker for det! Bevar dem fra nogensinde at afvige fra din, fra Dydens
og Pligtens Vei, og forvilde sig paa de krogede Veie, der løbe ved Høire og
Venstre, og kun alt for ofte mislede Fyrstens Raad. Nei, Sandhed og
Retfærdighed være det Pantser, der stedse omgjorder dem; Sandhed og
Retfærdighed være det Pantser, det Værn, den Kobbermuur, bag hvilken vi alle,
310 under din allerhøieste Bistand og Beskjermelse nu og stedse staae ubevægelige!
Vil du da efter din Miskundhed, o Fader! skjenke os den Fred og Rolighed, vi
vistnok inderligen ønskede, og høiligen trænge til, saa skal vi kunne nyde den med
Hæder og en god Samvittighed, og ikke misbruge den. Men skulde du i dit
Viisdoms Raad have besluttet det annerledes, have fundet det godt for os, end
315 mere forinden at lutres ved Trængslernes Ildprøve, saa skal vi ogsaa mandigen
udholde denne, og siden desto værdigere modtage, desto bedre anvende
Belønningen. Ja ophold os, o Gud! ophold os fornemmelig ved dette Ene, at vi
frygte dig og dit hellige Navn! Gjør forresten med os efter din Miskundhet og
Trofasthed. Vi vide ikke, hvad der tjener os, men du veed det tilvisse, du som
320 veed alle Ting: derfor forlade vi os saa trygt paa dig; derfor overgive vi os og vor
ganske Skjebne i din Haand, du vor Gud, vor Fader! som o. f. v.

Kilde

Prædiken paa den anordnede Takke- og Bedefest, den 22de Mai 1814, i Anledning af Hans Majestæt Kong
Christian Frederiks Thronbestigelse, af M. Sigwardt. Trykt hos N.J. Berg.
325

Emner

1814, Christian Frederik, Preken

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/saadan-en-konge-have-vi>

330

335